

Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku

Wydział Dyrygentury Chóralnej, Muzyki Kościelnej, Edukacji Artystycznej, Rytmiki i Jazzu

Rok akademicki 2021/22

SYLABUS PRZEDMIOTU

Praktyka w zakresie nauczania śpiewu zbiorowego

Kierunek (właściwe podkreślić):

Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

Jazz i muzyka estradowa

Studia (właściwe podkreślić):

licencjackie, magisterskie

Imię i nazwisko prowadzącego dr Teresa Pabjańczyk

Założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu

Cele kształcenia zmierzają do wyposażenia studentów w wiadomości teoretyczne oraz umiejętności postępowania metodycznego z zakresu śpiewu zespołowego podczas prowadzenia różnorodnych zespołów wokalnych.

Wymagania wstępne i dodatkowe:

Znajomość prawidłowego sposobu oddychania oraz umiejętność zastosowania podparcia oddechowego podczas fonacji.

Wiedza w zakresie prawidłowej pracy narządów artykulacyjnych podczas fonacji.

Umiejętność prawidłowego posługiwania się własnym głosem.

Umiejętność poprawnego czytania nut głosem.

Umiejętność ogólnej oceny rodzaju głosu, ewentualnej dysfunkcji narządów odpowiedzialnych za jego prawidłowe brzmienie.

Zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu:

Udział w zajęciach chórów szkolnych (dziecięcych, młodzieżowych) i innych (akademickich, kościelnych, jednorodnych i mieszanych) w charakterze obserwatora.

Czynny udział w warsztatach lub seminariach z zakresu emisji głosu i prowadzenia zespołów śpiewaczych.

Bibliografia podstawowa:

Bok Józef: Rozśpiewanie chóru, PZChiO 1989. - Bregy Wiktor: Elementy techniki wokalne, Kraków 1974. - Bristiger Michał: Związki muzyki ze słowem, Kraków 1986. - Chaciński Jarosław, Katarzyna: Podstawy emisji głosu w procesie kształcenia nauczycieli muzyki, Słupsk 1999. - Dalcrose Emil J.: Pisma wybrane, WSiP 1992. - Gałęska Tritt Jadwiga: Kształcenie głosu dziecka, COMUK 1985. - Górski Henryk. Zbiór ćwiczeń z emisji głosu, Poznań 2001. - Klajman Stanisław: Higiena głosu, Gdańsk 1990. - Kram Jerzy: Zarys kultury żywego słowa, Wa-wa 1992. - Laprus Lucjan: Rozśpiewanie chóru, Legnica 1998. - Łukaszewski Ireneusz: Zbiorowa emisja głosu, Wa-wa 1978. - Martienssen-Lohmann Fr.: Kształcenie głosu śpiewaka, Kraków 1953. - Mitrinowicz-Modrzejewska A.: Akustyka psychofizjologiczna w medycynie, Wa-wa 1974. - Pawłowski Zygmunt: Foniatryczna diagnostyka wykonawstwa emisji głosu śpiewaczego i mówionego, Kraków 2005. - Pruszewicz A. (red.): Foniatria kliniczna, Wa-wa 1992. - Oddychanie w śpiewie i grze na instrumentach dętych. Prace specjalne 22, Gdańsk 1980. - Ostaszewska D., Tambor J.: Fonetyka i fonologia języka polskiego, Wa-wa 2000. - Sobierajska Halina: Uczymy się śpiewać, Wa-wa 1986. - Tarasiewicz Bogumiła: Mówię i śpiewam świadomie, Kraków 2005. - Toczyska Bogumiła: Elementarne ćwiczenia dykcji, Gdańsk 1998. - Toczyska Bogumiła: Łamańce z dedykacją, Gdańsk 1998. - Toczyska Bogumiła: Sarabanda w chaszczach, Gdańsk 1997. - Wieczorkiewicz Bronisław: Sztuka mówienia, Wa-wa 1998. - Wojtyński Czesław: Emisja głosu, Wa-wa 1977. - Zielińska Halina: Emisja głosu, Lublin 2001.

Bibliografia uzupełniająca:

Gałęska-Tritt Jadwiga: Dzieci lubią śpiewać a my razem z nimi! Poznań 2007. - Sipowicz Jolanta: Ja i mój głos, Poligraf 2009. - Łukaszewski Leon: Pielęgnacja, kształcenie i rozwijanie głosu dziecka, W-wa 2009. - Zachwatowicz Jasieńska Katarzyna: Polskie belcanto, Kraków 2009. - Obrębowski Andrzej: Narząd głosu i jego znaczenie w komunikacji społecznej, Poznań 2008. - Walencik-Topiłko Anna Głos jako narzędzie, Gdańsk 2009

Efekty kształcenia – wiedza:

Student ma uporządkowaną wiedzę z zakresu emisji głosu, prawidłowo nazywa narządy i układy odpowiedzialne za tworzenie głosu, opisuje i charakteryzuje (na poziomie podstawowym) ich anatomię i fizjologię, rozpoznaje skalę i rodzaj głosu (u dzieci i osób dorosłych w tym u osób w podeszłym wieku), charakteryzuje poszczególne elementy techniki wokalne: oddychanie, rezonans, bliska i wysoka pozycja głosu, rejestry, potrafi poprawnie operować głosem mówionym i śpiewanym, rozpoznaje błędy w prowadzeniu głosu, nazywa je i wyjaśnia ich przyczynę, rozumie i potrafi wyjaśnić przydatność ćwiczeń oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych w kształceniu określonych elementów techniki wokalne w śpiewie zbiorowym, potrafi zanalizować warstwę słowno-muzyczną utworu chóralnego i rozpoznać problemy wykonawcze w nim zawarte, bezpośrednio lub pośrednio związane z emisją głosu. Student ma wiedzę na temat higieny oraz profilaktyki zapobiegania schorzeniom głosu.

Efekty kształcenia – umiejętności:

Student wykazuje umiejętność praktycznego zastosowania nabytej wiedzy teoretycznej z zakresu emisji głosu, na bieżąco rozwiązuje problemy związane z prawidłowym prowadzeniem głosu własnego i całej grupy, na podstawie analizy utworu chóralnego wykrywa i ocenia problemy wykonawcze w nim zawarte związane bezpośrednio lub pośrednio z emisją głosu, dobiera odpowiednie ćwiczenia oddechowo-fonacyjno-artykulacyjne w oparciu o dostępną literaturę fachową, samodzielnie konstruuje ćwiczenia, argumentuje ich przydatność i podaje szczegółowy opis ich realizacji, potrafi własnym głosem prawidłowo zaprezentować sposób realizacji ćwiczenia, weryfikuje zaproponowane przez siebie rozwiązania i na bieżąco zmienia rodzaj ćwiczenia lub sposób realizacji posługuje się fachowym nazewnictwem lub stosuje prostą formę językową opartą na przenośni i porównaniu, potrafi stosować wszystkie zasady poprawnej emisji głosu (impostacja, rezonans, wyrównywanie rejestrów, artykulacja muzyczna, stopniowanie dynamiki, intonacja wertykalna i horyzontalna) w pracy nad materiałem słowno-muzycznym w utworach jedno- i wielogłosowych w celu artystycznego wypracowania dzieła muzycznego.

Efekty kształcenia - kompetencje społeczne:

Student umiejętnie korzysta z dostępnej literatury fachowej z zakresu metodyki śpiewu zbiorowego (informacje teoretyczne, ćwiczenia emisyjne) świadomie kieruje procesem samokształcenia (udział w warsztatach z zakresu emisji głosu) samodzielnie poszukuje możliwie najlepszych metod rozwiązywania problemów wokalnych, analizuje i weryfikuje własne doświadczenia komunikując się w obrębie własnego środowiska gromadząc tym samym potrzebne informacje na temat pracy dydaktycznej, potrafi rozbudzić wyobraźnię grupy z którą pracuje w celu rozwiązywania zaobserwowanych problemów z prowadzeniem głosu, w zorganizowany sposób przystępuje do realizacji powziętych założeń i odpowiednio dostosowuje tempo pracy do grupy ćwiczeniowej, wykazuje kreatywność i pomysłowość w prowadzeniu zajęć zespołowych w celu osiągnięcia zamierzonych efektów.

Semestr: 1   wymiar godzin 15   ilość pkt. ECTS 1.0

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

1. Wykorzystanie ćwiczeń emisyjnych w pokonywaniu problemów wokalnych związanych z zespołowym śpiewem. 2. Kształcenie głosu dzieci, młodzieży, dorosłych z uwzględnieniem specyfiki faz rozwoju głosu. 3. Rozśpiewanie chóru 4. Tekst słowny pieśni, zagadnienia fonetyki, elementy ortofonii. 7. Fizjologia, patologia i higiena głosu (umiejętność ogólnej oceny rodzaju głosu, ewentualnej dysfunkcji narządów odpowiedzialnych za jego prawidłowe brzmienie). SEMESTR I -ogólne ćwiczenia emisyjne, artykulacyjne, oddechowe.

Metody dydaktyczne:

•Ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne z równoczesnym omówieniem ich zasadności i efektywności.

Student ma obowiązek przygotować i przeprowadzić:

1. Ćwiczenia wstępne (aktywizujące cały układ oddechowy i artykulacyjny)
2. Ćwiczenia wokalne unisono oraz w wielogłosie prowadzące do wyrównania brzmienia zespołu wokalnego
3. Dyskusja na temat przydatności ćwiczeń i sposobu ich realizacji.

Pedagog:

dąży do wykształcenia u studentów umiejętności prawidłowej, wzorcowej prezentacji ćwiczeń oddechowych, artykulacyjnych i wokalnych metodą analizy poprawności prezentacji ćwiczeń i dokładnym omówieniem ich zasadności

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

obecność na zajęciach obserwowanych, czynny udział w prowadzeniu chóru

Semestr: 2   **wymiar godzin** 15   **ilość pkt. ECTS** 1.0

Rodzaj zajęć (właściwe podkreślić): wykład, ćwiczenia, seminarium

Sposób zaliczenia (właściwe podkreślić):

E-egzamin, ZO-zaliczenie z oceną, Z-zaliczenie bez oceny

Treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia:

1. Wykorzystanie ćwiczeń emisyjnych w pokonywaniu problemów Wokalnych zawartych w piosenkach dziecięcych, kanonach i wielogłosowych partyturach chóralnych. 2. Kształcenie głosu dzieci, młodzieży, dorosłych z uwzględnieniem specyfiki faz rozwoju głosu. 3. Rozśpiewanie chóru (chóry jednorodne, profesjonalne, amatorskie). 4. Tekst słowny pieśni, zagadnienia fonetyki, elementy ortofonii. 5. Zagadnienia stylu w muzyce wokalne. 6. Fizjologia, patologia i higiena głosu, 7. Omawianie bibliografii przedmiotu. SEMESTR II - wielogłosowość. Intonacja linearna i pionowa, - związek muzyki z tekstem. Elementy ortofonii, - kanony, piosenki, pieśń ludowa - analiza problemów wokalnych i sposoby ich pokonywania, - prezentacje, omówienie, porównanie różnych wykonan wokalnych.

Metody dydaktyczne:

Student ma obowiązek:

1. Przygotować i przeprowadzić w grupie ćwiczenia rozśpiewujące wraz z omówieniem ich zasadności i celowości
2. Przygotować i przeprowadzić w grupie ćwiczenia wokalne do wielogłosowych utworów chóralnych

Pedagog:

Omawia na bieżąco wszystkie działania studenta, koryguje błędy i prezentuje właściwe, poprawne rozwiązania.

Omawia ze studentami różne rodzaje brzemienia zespołów śpiewaczych oraz omawia nawyki wokalne (poprawne i wadliwe).

Warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania:

Student przeprowadza na grupie osób (studentów lub chóru w którym praktykuje) pokaz praktyczny ćwiczeń z uwzględnieniem problemów emisyjnych wynikających z wybranego utworu wokalnego.